

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.29-30.5>

УДК 711.4(477.83)

ОСОБЛИВОСТІ РЕКОНСТРУКЦІЇ «СТОМЕТРІВКИ» (ВУЛИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ) В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ В ПЕРІОД ІЗ 1960 ПО 1989 РІК: РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ

Гончарик Роман Петрович

Старший викладач кафедри архітектури та будівництва
Університету Короля Данила, Івано-Франківськ, Україна,
e-mail: roman.honcharyk@ukd.edu.ua, orcid: 0000-0001-7658-8275

Анотація. **Мета** статті полягає у дослідженні та аналізі процесу реконструкції цієї важливої міської артерії протягом зазначеного історичного періоду з урахуванням його впливу на інфраструктурний, соціокультурний та політичний розвиток міста, а також у контексті регіональних особливостей і трансформацій того часу.

Методологія статті полягає у здійсненні пошуку та аналізу архівних документів, які стосуються реконструкції вулиці Незалежності в зазначений період. Це включає документи місцевих органів влади, інженерних проєктів, фінансові документи та інші джерела, що дають інформацію про обсяг робіт, виділення коштів, технічні рішення.

Результати дослідження показали зміни в інфраструктурі вулиці Незалежності, а саме те, що реконструкція вулиці супроводжувалася значними змінами в інфраструктурі, включаючи розширення дороги, облаштування тротуарів, нові системи водопостачання та відведення стоків. Унаслідок реконструкції змінилися архітектурні особливості вулиці Незалежності. Було впроваджено нові дизайнерські елементи та архітектурні стилі, що відображали дух епохи.

Реконструкція вплинула на спосіб використання цієї території міста. Вона стала центром громадського життя та культурних подій, збагатила культурний ландшафт міста.

Дослідження вказує на те, що політичний контекст часів, коли проводилася реконструкція, мав значний вплив на обсяги і виділення коштів для проєкту, а також був частиною більшого регіонального стратегічного плану розвитку міста та його інфраструктури. Реконструкція вулиці Незалежності виявилася важливим чинником у розвитку міста та покращенні якості життя його мешканців, створюючи зручні умови для транспорту, комерційних підприємств та культурних подій.

Наукова новизна дослідження полягає в аналізі конкретних змін, які сталися під час реконструкції вулиці Незалежності, включаючи архітектурні, інфраструктурні та соціокультурні аспекти. Цей аналіз розкриває раніше невідомі аспекти проєкту та його вплив на міську інфраструктуру.

Дослідження об'єднує різні аспекти, такі як історія, архітектура, соціокультурний вплив та політичний контекст, що дає змогу отримати комплексне бачення процесу реконструкції та її важливості для міста і регіону.

Стаття виносить практичні висновки, які можуть бути корисними для міського планування, розвитку інфраструктури та збереження культурної спадщини в інших містах та регіонах з аналогічними викликами та можливостями.

Практична значущість. Результати дослідження можуть служити важливим ресурсом для міського планування і розвитку інфраструктури. Вони допоможуть місцевим владам і планувальникам приймати виважені рішення щодо реконструкції та розвитку міської інфраструктури. Дослідження розкриває архітектурні та історичні особливості. Це може бути важливим для збереження культурної спадщини та реставрації історичних об'єктів у місті.

Розуміння того, як реконструкція вплинула на інфраструктуру, може стимулювати нові проекти та ініціативи для подальшого вдосконалення міської інфраструктури та комфорту мешканців. Дослідження може поліпшити загальне історичне розуміння міста та його розвитку в певний період часу. Це може бути корисним для освіти, музеїв та туристичної промоції. Розуміння історії та практики реконструкції може сприяти привабленню інвестицій для подальшого розвитку міста і підтримки інфраструктурних проектів.

Ключові слова: реконструкція, реставрація, радянський період, архітектура, предметно-просторове середовище.

ВСТУП

Сучасний стан міста характеризується проблемами, пов'язаними зі збереженням історико-культурної спадщини. Однією із цих проблем є необхідність поліпшення композиції та забезпечення унікальності середовища. Ця ситуація зумовлена сучасним станом теорії та практики вітчизняної архітектури, де архітектурно-естетичні аспекти реконструкції не завжди враховуються належним чином, що часто призводить до втрати цінної історичної спадщини. У цій статті розглядаються рішення, прийняті радянськими архітекторами в період із 1960 по 1989 р., на прикладі міста Івано-Франківськ.

Мета статті полягає у дослідженні та аналізі процесу реконструкції вулиці Незалежності в Івано-Франківську в період із 1960 по 1989 р.; вивченні історії реконструкції вулиці Незалежності, включаючи контекстову історію міста в зазначений період; аналізі історичних подій, які могли вплинути на процес реконструкції та визначити її особливості, впливу реконструкції на інфраструктурний, соціокультурний та політичний розвиток міста Івано-Франківськ; розгляді контекстуальних особливостей та трансформацій, які визначали динаміку регіонального розвитку під час досліджуваного історичного періоду; дослідженні архітектурних змін, здійснених під час реконструкції вулиці Незалежності; оцінці архітектурних стилів, дизайну дороги, матеріалів і їх відповідності історичному контексту; вивченні впливу реконструкції на соціокультурне життя міста та його мешканців; аналізі змін у користуванні громадським простором, способів та звичаїв жителів; аналізі географічних особливостей вулиці Незалежності та її впливу на інфраструктуру міста; вивченні транспортних зв'язків, обсягу руху, впливу на

прилеглі райони та розвиток інфраструктури навколо вулиці; урахуванні взаємозв'язків між вивченими аспектами, такими як архітектура, історія, соціокультурний контекст і географічні особливості; використанні підходів як кількісного (статистичний аналіз даних), так і якісного (аналіз текстів, зображень, інтерв'ю тощо) дослідження для збору та обробки інформації; узагальненні результатів дослідження та формулюванні висновків на основі аналізу всіх зібраних даних та інформації.

Питанням реконструкції та реставрації об'єктів у радянський період у містах України не приділялося багато уваги. Як правило, основна увага концентрувалася на новому будівництві житла та промислових будівель. У післявоєнний період відбувалася відбудова зруйнованих будівель. Стрімкий розвиток інфраструктури та соціальних змін того часу створив нові виклики та можливості для міста. Протягом другої половини ХХ ст., у період із 1960 по 1989 р., місто Івано-Франківськ пережило значні трансформації, включаючи реконструкцію вулиці Незалежності. Однак історія та особливості цієї реконструкції, включаючи її вплив на міський пейзаж, архітектурний облік, соціокультурний контекст та регіональний розвиток, залишаються недостатньо вивченими та зрозумілими. Тому основною проблемою цього дослідження є встановлення особливостей та наслідків реконструкції вулиці Незалежності в Івано-Франківську протягом зазначеного історичного періоду, а також розкриття її впливу на регіональний контекст та розвиток міста.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проведений огляд публікацій та наукових праць свідчить, що питання реконструкції історичних центрів міст залишається

поза увагою вчених, оскільки простежується відсутність наукового інструментарію для аналізу вказаної галузі та системного підходу до вивчення. Виходячи із цього, можна сказати, що дослідження тенденцій розвитку реконструкції з урахуванням історичної спадщини є актуальним та має практичну значимість. За основу для аналізу було взято періодичну літературу (газету «Прикарпатська правда») та інтерв'ю архітекторів, які вивчали та досліджували архітектурно-просторові зміни в містах Західного регіону України 1955–1975 рр. У публікації З.Б. Соколовського «Архітектори радянського періоду» зібрана першоджерельна інформація, багатий фактологічний матеріал та наукова термінологія, які стосуються даної теми.

МЕТА

Головна мета дослідження полягає у тому, щоб ретельно вивчити і розібрати процес реконструкції вулиці Незалежності в Івано-Франківську, який відбувся в період із 1960 по 1989 р., з аналізом особливостей, які вплинули на інфраструктурний, архітектурний, соціокультурний розвиток міста, а також у контексті регіональних змін і трансформацій того періоду; висвітлити історичні та інфраструктурні виміри реконструкції вулиці Незалежності в Івано-Франківську та підкреслити її роль у формуванні міського ландшафту і життя міста протягом досліджуваного періоду; проаналізувати реалізацію проекту з реконструкції проспекту Незалежності

«Стометрівки» в Івано-Франківську в радянський період.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Вулиця Незалежності починалася за Тисменицькою брамою Станіславівської фортеці. На початку XIX ст. фортечні мури були зруйновані, а спорудження залізниці через Станіславів та сполучення з вокзалом південної частини міста надали вулиці великого значення. Власне, відтоді і сформувався новий центр міста – на початку вулиці Незалежності.

Нову назву Тисменицька дорога отримала у 1869 р. (на 300-річчя Люблінської унії), ставши вулицею Сапїжинською (рис. 1). Її було так названо на честь Леона Сапєги – польського політичного і громадського діяча. Із тих пір вулиця стала головною у центрі.

Наприкінці XIX ст. ця вулиця вже була центральною артерією міста, причому початкова її частина називалася Лінія А–Б. У автобіографічній книзі «Ось іде людина» письменник і актор Олександр Гранах пише, що один її бік – променада – називався Лінія А, інший – Лінія Б [7].

По обидва боки вулиці зводилися елегантні магазини, привабливі кав'ярні та кондитерські (рис. 2). Вулиця мала представницький вигляд, її тротуар був викладений великими плитами зі скульптурно вирубаним каменем.

Найдавнішою кам'яницею є крайній правий будинок, що нині має адресу вул. Незалежності, 15. Його спорудили у 1900 р., про це свідчить напис на підлозі вестибюлю.

Рис. 1. Вулиця Сапїжинська 1869 р.

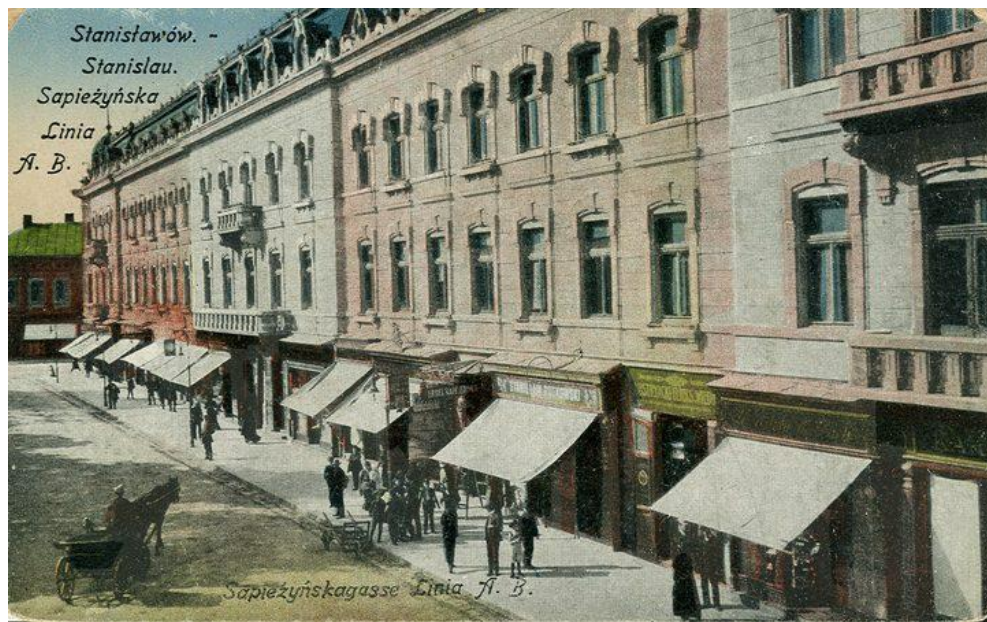

Рис. 2. Вулиця Сапіжинська

Рис. 3. Вулиця Сапіжинська

Власником новобудови був Міщанський банк, заснований у 1884 р. як «Товариство взаємного кредиту міщан у Станиславові» [7].

На початку ХХ ст. вулиця була банківським і діловим центром міста. Звідси починається знаменитий банківський квартал – комплекс із чотирьох кам'яниць, які прилягають одна до одної й утворюють квадрат. Квартал знаходиться між вулицями Незалежності, Шашкевича та Грушевського. Започаткувала його ошатна кам'яниця ресторатора Германа Басса, споруджена у 1897 р. (вул. Незалежності, 19) (рис. 3). У 1911 р.

після смерті власника Іпотечний банк викупив цю кам'яницю у вдови Басса. Відтоді в будівлі розміщалися лише банківські установи [6].

На початку ХХ ст. головна міська вулиця Сапіжинська доходила лише до перехрестя, а далі, через Княгинин, йшла вже Тисменицька дорога. У 1904 р. правління гміни перейменувало дорогу на вулицю Франца Йосифа – на честь австро-угорського цесаря, що правив у ті часи. Вулиця проіснувала лише 14 років, до 1918 р.

Після розпаду імперії у 1919–1922 рр. українці об'єднали вулицю Сапіжинську і вулицю

Франца Йосифа під єдиною назвою – вулиця Шевченка (рис. 4). Поляки також відмовилися від імператора та повернули назву вулиці на «Сапіжинська», подовживши її до залізничного мосту.

За радянської влади вулиця завжди називалася Радянською. Із лютого 1993 р. вулиця носить теперішню назву – Незалежності (у народі «Стометрівка»).

Це одна з визначних вулиць міста. Вона користується популярністю у гостей міста, а для місцевих жителів це одне з улюблених місць для прогулянок. Нею хочеться неспішно прогулятися, щоб відчутти настрій міста, почути франківські новини, насолодитися архітектурою. Це місце, де розташовані книгарні, магазини, кав'ярні, піцерії та ресторани, а також пам'ятник видатному художнику Опанасу Заливасі. Тому ця локація стала улюбленим місцем зустрічей мешканців міста

і відпочинку, ідеальним варіантом для вечірніх прогулянок.

За версією архітектора Зеновія Соколовського, «Сотка» – це назва, яка давно прижилася у народі через вулицю Шашкевича, на якій знаходилося кафе «Молочне». Саме ця вулиця має протяжність у 100 м. У 1984 р. тут збудували кафе «Молочне», а щоб розмістити літній майданчик, довелося перекрити всю вулицю довжиною 100 м (рис. 5).

Існує й інша версія. Раніше вся вулиця Радянська (сьогодні Незалежності) була проїзною частиною. Та на початку 80-х років частину вулиці, а саме від початку і до Шашкевича, перекрили, зробивши пішохідною.

Тоді ця ділянка сягала 100 м довжини, тому й отримала назву «Стометрівка», або «Сотка». Пізніше пішохідну зону подовжили. А от неформальна назва, яка прижилася

Рис. 4. Вулиця Франца Йосифа

Рис. 5. «Молочне кафе», 1984 р.

в народі, поширилася на всю частину вулиці [1].

У 1966 р. архітектори запланували значні зміни у зовнішньому вигляді вул. Радянської (Незалежності). Сама проїжджа частина мала з восьми метрів розширитися до тринадцяти – з перспективою на спорудження двосторонньої тролейбусної лінії. Тоді ж вирішили споруджувати на розі вулиць Радянської і Франка Будинок художника з майстернями митців, художнім салоном із продажу художніх творів (рис. 6). Згідно з проектом, у цьому домі передбачалися і квартири.

Уже тоді у задумах були нинішній готель «Надія», театр поруч із ним та низка інших будівель, уже звичних для сучасного Івано-Франківська.

Планувався не лише центр, а й торгова зона. На розі вулиць Галицької і Дністровської мали звести універмаг, критий ринок і готель для приїжджих та провести реконструкцію міжміської телефонної станції [5].

На фото зображена тодішня Радянська площа з поштамтом (рис. 7). Позаду добре видно початок теперішньої вулиці Чорновола (тоді Пушкіна) із наріжним будинком, у якому розміщувалась обласна бібліотека.

Поштамт удвічі менший від сьогоденського. Річ у тому, що у 1968 р. з північного напрямку добудували крило з дотриманням

функціоналістичного стилю. Тоді ж на правому фланзі звели вежу нової телефонно-телеграфної станції, що була першою восьмиповерховою будівлею Івано-Франківська та найвищою після ратуші будівлею у місті (рис. 8).

Завдяки рішенням архітекторів Володимира Лукомського та Леоніда Попиченка телефонно-телеграфна вежа є висотною домінантою, організовує простір Вічевого майдану та замикає перспективу вулиці Незалежності.

За радянщини її увінчував профіль Леніна, зварений з алюмінієвих трубок, який було видно ледь не з кожного кінця міста. Тепер його здали на металобрухт, а у споруді господарює відділення ПАТ «Укртелеком» (рис. 9).

За ініціативи головного архітектора міста Леоніда Попиченка в 1982 р. було проведено конкурс на розпланування і забудову центральної частини міста Івано-Франківська.

У конкурсі взяли участь: «Діпромiсто» (Київ), Івано-Франківська філія «Діпромiста», «Київ ЗНІЕП», «Київ НДІ містобудування», «Укрзахідцивільпроект», Київський художній інститут (архітектурний факультет). Переможцем визнано працю архітектурного факультету КХІ, на підставі якої в Івано-Франківській філії «Діпромiста» було

Рис. 6. Вул. Незалежності в 70-ті роки. Перехрестя Незалежності – Січових Стрільців в 70-ті роки. Усі дороги вимощені бруківкою

Рис. 7. Міжміська телефонна станція, 1966 р.

Рис. 8. Міжміська телефонна станція, 1968 р.

розроблено проєктні пропозиції щодо детального планування центральної частини міста [4].

У 1985 р. розроблялася проєктна документація на пішохідну частину вулиці Незалежності (рис. 11). На той час це мала бути друга в Союзі (перша – в прибалтійському Шауляї) «стометрівка». Головний акцент тоді було зроблено на відновленні

фасадів, облагородженні радянських одноманітних вітрин. Фасади, карнизи, дахи мали органічно вписатися в сецесійне середовище, яке дісталось в спадок. Були плани зайти у двори франківської «стометрівки» і привести там все до ладу. Але через значні обсяги робіт це так і не вдалося. Один із проєктів передбачав облаштування всіх дворів і всіх підвальних приміщень із боку вулиці Січових Стрільців.

Під час створення пішохідної зони було впорядковано фасади будинків, елементи їхнього декору. Досить кваліфіковано було відновлено втрачені деталі підбалконних карнизів других поверхів, відновлено й відреставровано низку автентичних дверей та в'їзних брам із металевими решітками і дерев'яними накладними решітками. Було зроблено грандіозну реконструкцію середмістя – із заміною підземних комунікацій, оновленням фасадів, дорожнього покриття. Роботу архітекторів оцінили найвищою Державною премією [3].

Але, на жаль, було розібрано бруковане покриття базальтовою «кісткою», що залишилося на окремих ділянках вулиці. Під час укладення нового покриття було піднято рівень пішохідного мощення, що технологічно було не виправдано, в окремих будинках закладено вікна підвальних приміщень, замуровано проямки та продухи.

Якраз тоді розвиток центральної частини міста пішов таким шляхом, коли історично сформовану вуличну мережу було загалом збережено, а квартальну забудову доповнено численними будинками – «пломбами»

Рис. 9. Міжміська телефонна станція, 2016 р.

Рис. 10. Вулиця Незалежності (Радянська), 1990 р.

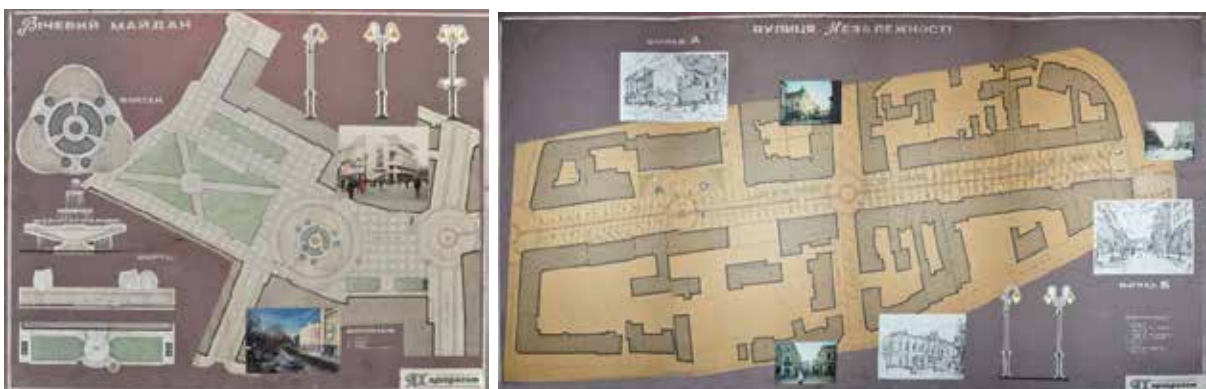

Рис. 11. Проектна документація на пішохідну частину вулиці Незалежності, 1985 р.

середньої поверховості. Їхній архітектурний образ суттєво збагатили елементи регіональної народної архітектури, що позитивно сприйняли як у професійному середовищі,

так і мешканці міста. Тут можна сказати, що новий «мікростиль» вступив у мирну взаємодію у центрі Івано-Франківська з сецесією і конструктивізмом [2].

ВИСНОВКИ

Розвиток центральної частини міста Івано-Франківськ у період із 1960 по 1989 р. відзначався збереженням історично сформованої вуличної мережі та доповненням її численними будинками середньої поверховості, відомими як «пломби». Їхній архітектурний образ суттєво збагатили елементи регіональної народної архітектури, це було сприйнято досить позитивно як у професійному середовищі, так і серед мешканців міста. З'явився новий «мікростиль», який гармонійно взаємодіяв зі сценами сецесії та конструктивізму в центрі Івано-Франківська.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Бондарев І., Головатий М. Івано-Франківськ: погляд крізь століття. Івано-Франківськ : Місто-НВ, 2016. 267 с.
- [2] Від радянського Станіслава до українського Івано-Франківська. 1944–2013. *Прикарпатська правда*. 1966. URL: <http://pravda.if.ua/news-47019.html> (дата звернення: 26.10.2023).
- [3] Вулиця Незалежності в Івано-Франківську: 10 цікавих фактів. URL: <https://pik.net.ua/2022/08/24/vulytsya-nezalezhnosti-v-ivano-frankivsku-10-tsikavyh-faktiv-foto/> (дата звернення: 26.10.2023).
- [4] Гаврилишин П., Чорненський Р. Станіславів: віднайдені історії. Брустурів : Дискурсус, 2020. 256 с.
- [5] Гаврилишин П., Чорненський Р. Цікава історія. Книга 2. Станіславівщина: віднайдені історії. Брустурів : Дискурсус, 2022. 176 с.
- [6] Гаврилів Б. Історія мікрорайону Опришівці м. Івано-Франківська. Вид. 2-е, перероб., доп. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2017. 511 с.
- [7] Головатий М.І. 200 вулиць Івано-Франківська. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2010. 463 с.
- [8] Головатий М.І., Бондарев І. Вулиця Сопіжинська. URL: <https://report.if.ua/poglyad/Vulytsya-Sapizhynska/> (дата звернення: 26.10.2023).
- [9] Головатий М.І., Соколовський З.Б., Шпільчак В, А. Станіславів – Івано-Франківськ. Місто давнє і сучасне. Івано-Франківськ, 2011. 296 с.
- [10] Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. Київ : Генеза, 2000. 249 с.
- [11] Державний архів Івано-Франківської області. Ф. Р-11. Виконавчий Комітет Станіславської міської ради депутатів трудящих. 1944–1991 рр. Оп. 2. Спр. 61. Протоколи № 7–12 засідань міськвиконкому. Т. II. 8 квітня – 26 травня 1955 р. 284 с.
- [12] Діда Р., Устинський В. Життєпис Івано-Франківська. Книга перша. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2022. 768 с.
- [13] Зеновій Ф. Станіславів на давніх мапах та планах. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2014. 176 с.
- [14] Іван Б. Легенди міжвоєнного Станіслава. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2020. 64 с.

Радянські архітектори здійснили історичний крок, створивши центр, якого раніше у місті не існувало. Вони розширили пішохідний простір у центральній частині міста, з'єднавши його широкими бульварними вулицями. Такий підхід призвів до формування розвинутого громадського пішохідного простору, а також до вдосконалення фасадів будинків та їхнього декору. Один із проєктів передбачав навіть облаштування всіх дворів і підвальних приміщень уздовж вулиці Січових Стрільців, що сприяло б збереженню історичних пам'яток та привернуло увагу туристів.

REFERENCES

- [1] Bondarev, I., & Holovaty, M. (2016). *Ivano-Frankivsk: pohliad kriz stolittia [Ivano-Frankivsk: a view through the centuries]*. Ivano-Frankivsk: Misto-NV. 267 p. [in Ukrainian]
- [2] Vid radianskoho Stanislava do ukrainskoho Ivano-Frankivska 1944–2013 [From Soviet Stanislav to Ukrainian Ivano-Frankivsk. 1944–2013]. Za materialamy hazety «Prykarpatska pravda» 1966 rik Retrieved from: <http://pravda.if.ua/news-47019.html> (data zvernennia: 26.10.2023). [in Ukrainian]
- [3] Vulytsia Nezalezhnosti v Ivano-Frankivsku: 10 tsikavykh faktiv [Independence Street in Ivano-Frankivsk: 10 interesting facts]. Retrieved from: <https://pik.net.ua/2022/08/24/vulytsya-nezalezhnosti-v-ivano-frankivsku-10-tsikavyh-faktiv-foto/> (data zvernennia: 26.10.2023). [in Ukrainian]
- [4] Havrylyshyn, P., & Chornenkyi, R. (2020). *Stanyslaviv: vidnaideni istorii. [Stanislavov: found stories]*. Brusturiv: Dyskursus,. 256 p. [in Ukrainian]
- [5] Havrylyshyn, P., & Chornenkyi, R. (2022). *Tsikava istoriia. Knyha 2. Stanyslavivshchyna: vidnaideni istorii. [An interesting story. Book 2. Stanislaviv region: stories found]*. Brusturiv: Dyskursus, 176 p. [in Ukrainian]
- [6] Havryliv, B. (2017). *Istoriia mikroraiionu Opryshivtsi m. Ivano-Frankivska. [History of Opryshivtsi microdistrict, Ivano-Frankivsk]*. Ivano-Frankiv. obl. orh. Nats. Spilky kraieznavtsiv Ukrainy. Vyd. 2-e, pererobl., dopovn. Ivano-Frankivsk: Lileia-NV. 511 p. [in Ukrainian]
- [7] Holovaty, M.I. (2010). *200 vulyts Ivano-Frankivska. [200 streets of Ivano-Frankivsk]*. Ivano-Frankivsk: Lileia-NV, 2010. 463 p. [in Ukrainian]
- [8] Holovaty, M.I., & Bondarev, I. Vulytsia Sapizhynska [Sapizhynska Street]. Retrieved from: <https://report.if.ua/poglyad/Vulytsya-Sapizhynska/> (data zvernennia: 26.10.2023). [in Ukrainian]
- [9] Holovaty, M.I., Sokolovskyi, Z.B., & Shpilchak, V.A. (2011). *Stanyslaviv-Ivano-Frankivsk. Misto davnie i suchasne. [Stanislaviv-Ivano-Frankivsk. The city is ancient and modern]*. Ivano-Frankivsk. 296 p. [in Ukrainian]
- [10] Hrytsak, Y. (2000). *Narys istorii Ukrainy: formuvannia modernoi ukrainskoi natsii XIX–XX st. [Essay on the history of Ukraine: the formation of the*

[15] Історія міст і сіл Української РСР : у 26 т. Івано-Франківська область. Київ : Гол. ред. УРЕ АН УРСР, 1971. 665 с.

[16] Історія назви наймасовішої вулиці Івано-Франківська. URL: <http://firtka.if.ua/?action=show&id=80256> (дата звернення: 26.10.2023).

[17] Соколовський З.Б. Архітектори радянського Івано-Франківська. Івано-Франківськ, 2014. 108 с.

[18] Стометрівка: приватна реконструкція. URL: <http://gk-press.if.ua/x7454/> (дата звернення: 26.10.2023).

[19] Укрзахідпроектреставрація. 1996. Ч. 5. С. 29–43.

[20] Шпільчак В.А., Ярема Л.М. Творчість архітекторів І. Боднарука, І. Гриніва, В. Лукомського в контексті розвитку архітектури Івано-Франківська і Прикарпаття 1960–1970 років. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Архітектура та містобудування*. 2010. № 1. С. 63–70.

modern Ukrainian nation in the 19th–20th centuries. Kyiv: Heneza, 249 p. [in Ukrainian]

[11] Derzhavnyi arkhiv Ivano-Frankivskoi oblasti (1955). F. R-11. Vkonavchyi Komitet Stanislavskoi miskoi rady deputativ trudiashchykh. 1944–1991 rr. [State archive of Ivano-Frankivsk region]. Op. 2. Spr. 61. Protokoly № 7–12 zasidan miskvykonkomu. Tom II. 8 kvitnia – 26 travnia 1955 r. 284 s. [in Ukrainian]

[12] Dida, R., & Ustynskyi, V. (2022). *Zhyttiepys Ivano-Frankivska. Knyha persha [Biography of Ivano-Frankivsk. Book one]*. Ivano-Frankivsk: Lilei-NV, 768 s. [in Ukrainian]

[13] Zenovii, F. (2014). *Stanyslaviv na davnikh mapakh ta planakh [Stanislavov on ancient maps and plans]*. Ivano-Frankivsk: Lilei-NV, 176 p. [in Ukrainian]

[14] Ivan, B. (2020). *Lehendy mizhvoiennoho Stanyslavova [Legends of interwar Stanislavov]*. Ivano-Frankivsk: Lilei-NV, 64 p. [in Ukrainian]

[15] Istoriiia mist i sil Ukrainskoi RSR [History of cities and villages of the Ukrainian SSR]. V 26 t. Ivano-Frankivska oblast 1971. Kyiv: Holov. red. URE AN URSR, 665 p. [in Ukrainian]

[16] Istoriiia nazvy naimasovishoi vulytsi Ivano-Frankivska [History of the name of the most popular street in Ivano-Frankivsk]. Retrieved from: <http://firtka.if.ua/?action=show&id=80256> (data zvernennia: 26.10.2023). [in Ukrainian]

[17] Sokolovskiy, Z.B. (2014). *Arkhitektory radianskoho Ivano-Frankivska. [Architects of Soviet Ivano-Frankivsk]*. Ivano-Frankivsk, 108 p. [in Ukrainian]

[18] Stometrivka: pryvatna rekonstruktsiia [Stometrivka: private reconstruction]. Retrieved from: <http://gk-press.if.ua/x7454/> (data zvernennia: 26.10.2023). [in Ukrainian]

[19] Ukrzakhidproektrestavratsiia (1996). Visnyk. Ch. 5. [Ukrzakhidproektrestavratsiia]. P. 29–43. [in Ukrainian]

[20] Shpilchak, V.A., & Yarema, L.M. (2010). Tvorchist arkhitektoriv I. Bodnaruka, I. Hryniva, V. Lukomskoho v konteksti rozvytku arkhitektury Ivano-Frankivska i Prykarpattia 1960 – 1970 rokiv. [Creativity of architects I. Bodnaruk, I. Hryniv, V. Lukomsky in the context of the development of architecture in Ivano-Frankivsk and Prykarpattia in the 1960–1970]. *Naukovo-informatsiinyi visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho, arkhitektura ta mistobuduvannia*, 1, P. 63–70. [in Ukrainian]

ABSTRACT

Honcharyk R. The specifics of the reconstruction of "Stometrivka" (Independence Street) in Ivano-Frankivsk during the period from 1960 to 1989: regional context.

Purpose. Objective of the scientific article is to investigate and analyze the process of reconstruction of this important urban artery during the specified historical period, taking into account its impact on the city's infrastructure, socio-cultural, and political development, as well as in the context of regional characteristics and transformations of that time.

Methodology of the scientific article involves conducting a search and analysis of archival documents related to the reconstruction of Independence Street during the specified period. This includes documents from local authorities, engineering

projects, financial documents, and other sources that provide information on the scope of work, allocation of funds, and technical decisions.

The research results have shown changes in the infrastructure of Independence Street, including road expansion, sidewalk construction, new water supply, and sewage systems.

As a result of the reconstruction, the architectural features of Independence Street were altered, introducing new design elements and architectural styles that reflected the spirit of the era. The reconstruction influenced the use of this urban territory, transforming it into a center of public life and cultural events that enriched the city's cultural landscape.

The study indicates that the political context of the time when the reconstruction took place had a significant impact on the scope and allocation of funds for the project and was part of a larger regional strategic development plan for the city and its infrastructure.

The reconstruction of Independence Street proved to be a significant factor in the city's development and improved the quality of life for its residents by providing convenient transportation, commercial enterprises, and cultural events.

The scientific novelty of the research lies in the analysis of specific changes that occurred during the reconstruction of Independence Street, including architectural, infrastructural, and socio-cultural aspects. This analysis reveals previously unknown aspects of the project and its impact on the city's infrastructure.

The study integrates various aspects such as history, architecture, socio-cultural influences, and the political context, providing a comprehensive understanding of the reconstruction process and its significance for the city and the region.

The practical significance. The research results can serve as an important resource for urban planning and infrastructure development. They can assist local authorities and planners in making informed decisions regarding the reconstruction and development of the city's infrastructure. The research highlights architectural and historical features that are crucial for preserving cultural heritage and restoring historical landmarks in the city.

Understanding how reconstruction has affected the infrastructure can stimulate new projects and initiatives for further improving the city's infrastructure and residents' comfort. The study can enhance the overall historical understanding of the city and its development during a specific period. This can be valuable for education, museums, and tourism promotion. Understanding the history and practices of reconstruction can attract investments for the city's further development and support infrastructure projects.

Key words: reconstruction, restoration, Soviet period, architecture, built environment.

AUTHOR'S NOTE:

Honcharyk Roman, Senior Instructor at the Department of Architecture and Construction of King Danylo University, Ivano-Frankivsk, Ukraine, e-mail: roman.honcharyk@ukd.edu.ua, orcid: 0000-0001-7658-8275

Стаття подана до редакції 31.10.2023 р.